

9. A SZÜLŐ – AZ EGYHÁZ MISSZIÓJÁRA NEVELŐ

Kezdés

Elképzelhetetlen, hogy egy művész, betérve műhelyébe, csak úgy, cél nélkül kezdjen dolgozni. Ha nincs célja, hogyan dönti el, milyen szerszámot vesz kézbe, mit tesz azzal, milyen anyaggal dolgozik? Cél nélkül nem könnyű alkotni, vagy ha alkot is, a végeredmény kétséges. Egy tanár nem lép be a tanterembe hallgatói elé anélkül, hogy átgondolta volna, mit szeretne mondani. Felelőtlenség lenne! A cél nélküli tevékenység nem ad jó alapot a további lépésekhez. Nem lehet rá építeni.

Seneca, a híres római szónok jól foglalta össze a cél fontosságát: „*Semmilyen szél nem kedvez annak, aki nem tudja milyen kikötőbe tart*”. Ha cél nélkül élünk, akkor sok minden „mindegyé” válik.

Mi köze ennek a gondolatnak a családban folyó neveléshez? Nagyon is sok. A szülő saját családjának alkotója, tanára, vezetője. Isten adja az emberi alapanyagot, de a szülő munkálja ki olyannak, amilyennek lennie kellene. A szülői hivatás nem csak felér egy főállással, de valóságos művészet.

A Család éve utolsó témájaként a „családi egyház” sajátos célját és küldetését tárgyaljuk. A „cél” szó használatából áttérünk a „misszió”-ra, és azt vizsgáljuk, mit jelent a misszióra nevelés a családon belül.

Kifejtés

A családalapítás, bár önmagában is szép feladat, nem önmagáért van. A szülők azt a hivatást kapták, hogy életüket ne csak hitvestársukkal osszák meg, hanem szeretetük megtestesítőivel¹, a gyermekekkel is, akikkel együtt alkotják a szeretet közösségét. Ez a szülők hivatása. A család missziója azonban több ennél. Nézzük, mit mond II. János Pál a család küldetéséről és feladatáról:

„*A keresztény család fontos feladatai közé tartozik egyházi feladata is: arra rendeltetett ugyanis, hogy a történelem folyamán épülő Istenország szolgája legyen általa, hogy részesedik az Egyház életében és küldetésében.*”² E küldetés az Egyház missziója (vö. Mt 28,19-20). A krisztusi parancs nemcsak az Egyház papjaira, szerzeteseire és missziós egyesületeire vonatkozik, hanem minden beavatott tagjára. Kiemelt értelmet nyer azok számára, akik nevelő feladattal bírnak: mint például a szülő!

„*Amikor az Egyház Isten Igéjét hirdeti, a keresztény család előtt föltárja igazi mivoltát: mi a család és mivé kell lennie az Úr terve szerint. [...] A családot a szeretet szolgálatára serkentve arra irányítja, hogy újítsa meg ugyanazt az önátadó és áldozatos szeretetet, amellyel Jézus Krisztus az egész emberi nemet szereti.*

„*Így a keresztény család beavatást nyer az Egyház misztériumába, hogy a maga módján részese legyen az Egyház sajátos küldetésének, az üdvözítés művének: [...] hogy »továbbadják« testvéreiknek Krisztus szeretetét és így »üdvözítő« közösséggé alakulnak.*”³

---

¹ Egy hívő házaspár fogalmazott így az egyik Családi Tábor találkozásán. Eredeti, és méltó a gyermekáldáshoz.

² II. JÁNOS PÁL, *Familiaris consortio*, SZIT, Budapest 1982. 49.

³ U.o.

A keresztény családnak tehát küldetése van; „arra hivatott, hogy a maga sajátos és eredeti módján tevékenyen és felelősséggel vegyen részt az Egyház küldetésében azáltal, hogy **létevel és tetteivel**, mint az élet és a szeretet bensőséges közössége az Egyház és a társadalom szolgálatában áll”⁴. Küldetése, hogy tagjai közösségekben maradjanak egymással, de másokkal is. Jézus küldetése minden emberhez szólt, nem csak azokat érintette, akik baráti kapcsolatban voltak vele. Hasonlóképpen a keresztény család „Egyház feladatában való részesezésének is közösségi módon kell történnie”⁵. Az egységre hívás komoly feladat, és kihívás is, mert az emberi szív, korlátozott természeténél fogva, szelektíven szeret. Vannak, akiktől visszatartjuk szeretetünket, mert nem szimpatikusak, nem kedveljük, nem értünk velük egyet, vagy egyszerűen csak, mert nem ismerősök. Előfordul, hogy úgy gondolkozunk: nincs közünk hozzá, nem a mi dolgunk, majd másvalaki segít. Ez nem a misszióban lévő ember gondolkodásmódja, mert aki misszióban él, az Egyház feladatait önmagára vonatkoztatja, és igyekszik – ki-ki a maga módján – teljesíteni azokat. Persze, Isten hozzáadja a szükséges kegyelmeket, de a megfelelő és befogadó hozzáállás kialakítása minden ember személyes munkája. Önevelés kérdése.

Könnyen előfordulhat, hogy mi, hívők nem tudatosan éljük küldetésünket, mert nem sok figyelmet fordítunk az Egyház missziójára, vagy nem gondolunk arra, hogy a beavató szentségek révén az Egyház küldetésének is aktív részeseivé kell válnunk. Mi természetesen akarunk jót tenni. Ez azonban nem tölti be a misszió lényegét, mert a krisztusi szeretet továbbadása, és az arra való nevelés több mint természetes jószág. Jézus parancsa Egyháza felé nem „legyetek jók, ha tudtok”, hanem „menjetek”, „tegyetek tanúságot”, „hirdessétek”, „tanítsatok”, „tegyetek tanítványommá” minden népet. A misszió nem a mi jószágunkkal akarja kapcsolatba hozni az embereket, hanem rajtunk keresztül Isten jószágával. Erre nevelni a szülő feladata.

Miért fontos, hogy a szülő családjának missziós nevelője legyen? Mert otthonában ő az elsődleges katekéta, azaz a keresztény életre és az Egyház életbe történő beavatásra nevelő. Ebből fakadó feladatai közé tartozik a missziós nevelés. Mit jelent ez? A választ megtaláljuk a *A Katekézis Általános Direktóriumában*, mely elénk tárja az Egyház gondolkodását ezzel kapcsolatban:

*„A katekézis [...] törekszik rászoktatni Jézus tanítványait arra, hogy keresztényként legyenek jelen a társadalomban, a társadalmi, kulturális és szakmai életben. Arra is fölkészíti őket, hogy hivatásuknak megfelelően vegyenek részt a különböző egyházi szolgálatokban. [...] A katekézisnek fejlesztenie kell azokat az evangéliumi erényeket, melyeket Jézus sürgetett tanítványainál, amikor misszióba küldte őket: keresni az elveszett bárányt; tanítani és gyógyítani; arany és erszény nélkül szegénynek lenni; elviselni az elutasítást és az üldözést; szilárdan hinni az Atyában és a Szentlélek segítségében; az országért való munka öröme mellett nem várni más jutalmat.”*⁶

A b) pont kitér a más felekezetekkel való párbeszéd fontosságára, mely a misszióra való nevelés része. Ezzel kapcsolatban annyit említenék meg, hogy e kateketikai feladat felkészíti a növendéket az ökümenikus párbeszédre, neveli a nyitottságra, miközben – ahogy a dokumentum jelzi – ez a nyitottság és párbeszédre készség nem „menti fel” a keresztényt küldetése és evangelizáló kötelezettsége alól.

A szülő feladata, hogy a misszióra nevelje családját.

⁴ *Familiaris consortio*, 50.

⁵ U.o.

⁶ *A Katekézis Általános Direktórium*a (továbbiakban: KÁD), SZIT, Budapest 1997. 86. a)

Meg kell érteni, hogy a keresztény család része az Egyház küldetésének, a családnak is misszionáló identitással kell jelen lennie a társadalomban. Missziós küldetése van!

A fenti gondolatokhoz ajánljuk még megfontolásra a következőket:

„...a keresztény család Isten országát építi a történelemben azokkal a mindennapos dolgokkal, amelyek életének föltételei vagy annak meghatározói. Így tehát a keresztény család részvétele Jézus Krisztus és Egyháza papi, prófétai és királyi feladatában a házastársi és családi szeretetben valósul meg és válik egyre tökéletesebbé, amely szeretet gazdag értékekben s a termékenység, a hűség, a kizárólagosság és egyetemesség igényeivel teljesül be. (*Humanae vitae*, 9.)”⁷

A keresztény család azzal, hogy a családon belül tudatosan alakítja a szeretetközösséget, valamint törekszik a szolgálatra, részben teljesíti az Egyház küldetését a mai világban, mely az Egyház javára válik. Még inkább ezt a küldetést szolgálja azonban akkor, ha önmagán túl tud lépni, és másokat is felkarol szeretetével.

A keresztény család küldetése, hogy hirdesse azt az Igét, melyet hite által befogadott, otthonában megél, és amelyről életével tanúságot tesz. A házaspárok hűséges kitartásukkal hirdetik az Egyház hitét, és szeretetkapcsolatuk által tanúságot tesznek a szeretet végső győzelméről a világban. Ahogy az elején is említettük, a keresztény család nem csupán önmagáért van!

Gyakorlati javaslatok

Ahhoz, hogy a keresztény család termékenyebben töltse be missziós küldetését a világban, meg kell tanulnia a missziós hozzáállást a családon belül is.⁸ Hogyan misszionálhatja a család saját magát? Hányszor előfordul, hogy valakiben enyhül a hit iránti buzgóság, és lassan eltávolodik a hit megélésétől! Nem csatlakozik az imához, a szentségekhez nem járul, és életmódja sem a keresztény értékekről tanúskodik. Ilyenkor a család többi tagjának tanúságtétele, hit melletti kitartása, bátorítása segíthet. A házaspárok egymást tudják támogatni az élet különböző nehézségei közepette: amikor a hit lankadni kezd, akkor a hitvestárs tanúsága, evangelizáló tevékenysége életadó lehet a másik számára, bár nem biztos, hogy azonnal gyümölcsöt hoz. Nem szabad földelni csupán azért, mert a tanúságtevő élet nehéznek tűnik.

• A küldetés

A gyakorlati lépések előtt fordítsunk külön figyelmet a *küldetés* szóra. A *küldetés*-ből három dolgot feltételezhetünk:

1. van egy küldő (aki rendelkezik az ennek megfelelő tekintéllyel)
2. van, kit küldjön (és vele kapcsolatban áll)
3. van a küldetésnek tartalma (üzenet vagy cselekedet)

1. *Van egy küldő.* Senki nem küldheti önmagát: csak az küldhet, aki birtokolja a tervet, van tekintélye (joga) a küldéshez és ahhoz, hogy felhatalmazzon valakit az Ő céljának/üzenetének hordozására. A küldetés vállalása nem csupán szívesség, amit valakinek megteszünk, hanem alávetettségből fakadó kötelesség. Életünkben a küldetés Ura maga Jézus Krisztus, aki az Atya nevében küld, a Szentlélek erejével, Egyházán keresztül.

2. *Van, kit küldjön.* A tanítvány, aki úgy tarozik hozzá, mint testének a része. A keresztség által vagyunk mindannyian Krisztus Testének tagjai: ezt az egységet táplálja az Eucharisztia, és a többi szentség. Ezt az egységet az Egyházon belül éljük meg. Ami az Egyházra

⁷ *Familiaris consortio*, 50.

⁸ Vö. *Familiaris consortio*, 54.

vonatkozik, az minden tagját érinti. Üdvözítő tervének továbbvitelét, e cél szolgálatát Isten Egyházára bízta, s erre hív ma is minden egyes megkeresztelt tagot.

Nyilván fontos a kapcsolat a küldő és a küldött között. El lehet képzelni, mi történhet azzal az üzenettel, amit olyasvalakire bízta, akiből hiányzik a küldő iránti teljes bizalom, szeretet és ragaszkodás. Hasonlóképpen missziós küldetésünket minősíti az Egyházzal, azaz Jézus személyével való kapcsolat. Milyen jó lenne, ha minden reggel azzal a tudattal ébrednénk, hogy Jézus ma is az Egyházon keresztül küld minket a világba. Jó lenne elgondolkodni azon, hogy mi változna életünkben, ha ebben a küldetéstudatban élnénk minden percet!

3. *Van tartalma a küldetésnek.* Nem nekünk kell kigondolni, mit is hirdessen az Egyház a mai világban: ezt az Úr bízta Egyházára, és ellátott minden szükséges segítséggel (karizmával) ahhoz, hogy a küldetést teljesíthessük. Fontos ismerni az Igét, a Szentírást, az Egyház tanítását, melyet mindenhol és minden ügyben képviselünk. Ha nem ismerjük ezeket, akkor féltő, hogy más evangéliumot fogunk hirdetni, mint az Egyház. Ezzel kapcsolatban érdemes elolvasni Szent Pál Galatákhöz írt levelének egy részletét: Gal 1,6-10.

Fontos a küldővel való kapcsolat, a helyes önismeret, keresztény öntudat, és a ránk bízott üzenet alapos ismerete. Ezek nélkül nehéz teljesíteni a keresztény életre való nevelés – nem csak missziós, de bármelyik – feladatát.

- *A szeretet*

Mivel a család elsődleges feladata a szeretetközösség kialakítása, fontos helyesen értelmezni a szeretetet. Nem akármilyen szeretetről beszélt Jézus, hanem arról, amely készen áll feláldozni önmagát a másik javára. (Vö. Jn 15,13)

A szeretetet sokféle módon fejezzük ki. Ezzel kapcsolatban érdemes elolvasni Gary Chapman *Egymásra hangolva – az öt szeretetnyelv a házasságban* c. könyvét, amely a szeretet ötféle kifejezési módjáról szól, valamint Szent Pál tanítását a szeretetről: a Szeretethimnuszt (1Kor 13).

- *Szükséges erények*

A fentiekén kívül fontos ismerni a misszió vállalásához szükségesek erényeket (pl. bátorság, felebaráti szeretet, szolidaritás, együttérzés, alázat, hűség, kedvesség...). Érdemes volna felmérni, hogyan is állunk ezekkel az erényekkel: fejlesztjük-e önmagunkban, keressük-e, erősítjük-e a családi életünkben? Gyermekünk erényekre való nevelése mesék, példabeszédek, tanúságtételek által történhet. Mellékesen említjük, hogy szomorú, amikor a képregényekben, és rajzfilmekben az állatok olyan erényekkel rendelkeznek, amelyekre az embereknek volna szükségük. Ez azt sugallhatja, hogy az állatvilág felülkerekedik az embereken.

- *Az üzenet*

Az Egyház üzenete mindig ugyanaz: Isten a Szeretet, aki szeretetből teremtett minden egyes embert azért, hogy örök boldogságban éljen vele, a Szentháromságos személyek szeretetközösségében. Képesse tette az embert arra, hogy Teremtője mellett tudjon dönteni, és már földi életében kapcsolatba léphessen Istennel. Földi életünk célja a hit szabad elfogadása és a szeretet nyelvének megtanulása. Minél jobban ki tudjuk ezt alakítani, annál nagyobb lesz a boldogság befogadásának lehetősége.

Az *üzenet* továbbadásához Isten közösséget adott, és minden szükségességgel ellátott bennünket Egyházán keresztül, mely Egyház minden egyes embert meg akar szólítani. Ebbe a titokba és szolgálatba vagyunk beavatva. Küldetésünk ad értelmet minden küzdelemnek, örömeink, és minden emberi tevékenységnek.

Lényeges, hogy átgondoljuk, tisztázzuk a fent említett fogalmakat. Gondold végig: hogyan éled küldetésedet mint felnőtt keresztény, mint hitvestárs és mint szülő? Imádkozol-e az Egyház missziós tevékenységének maradandó gyümölcseiért? Hogyan tekintesz saját munkádra, és hogyan lehetne azt az Egyház missziós küldetésébe kapcsolni? Mi az, amiről nem beszélsz otthon a családdal, pedig serkenthetné a missziós tudatban való fejlődést? Hogyan lehetne erősödni ebben a tudatban? Fontos, hogy közösségben maradjunk keresztény szülőkkel, akikkel át tudjuk beszélni ezeket a feladatokat és a keresztény életre nevelés egyéb fontos kérdéseit, valamint támogatást nyerhetünk egymástól.

Gondolatok az imádsághoz

1. Vegyük alapul például a missziós parancsot Mt 28,19-20 alapján!
2. Jn 20,21: „Amint küldött engem az Atya, úgy küldelek én is titeket.” Az Atya hogyan küldte a Fiát? Hogyan lehetne Jézus *küldöttségét* magunkra vonatkoztatni?
3. A keresztségi fogadalmakat lehetne átímádkozni és ünnepélyesen megújítani.

